

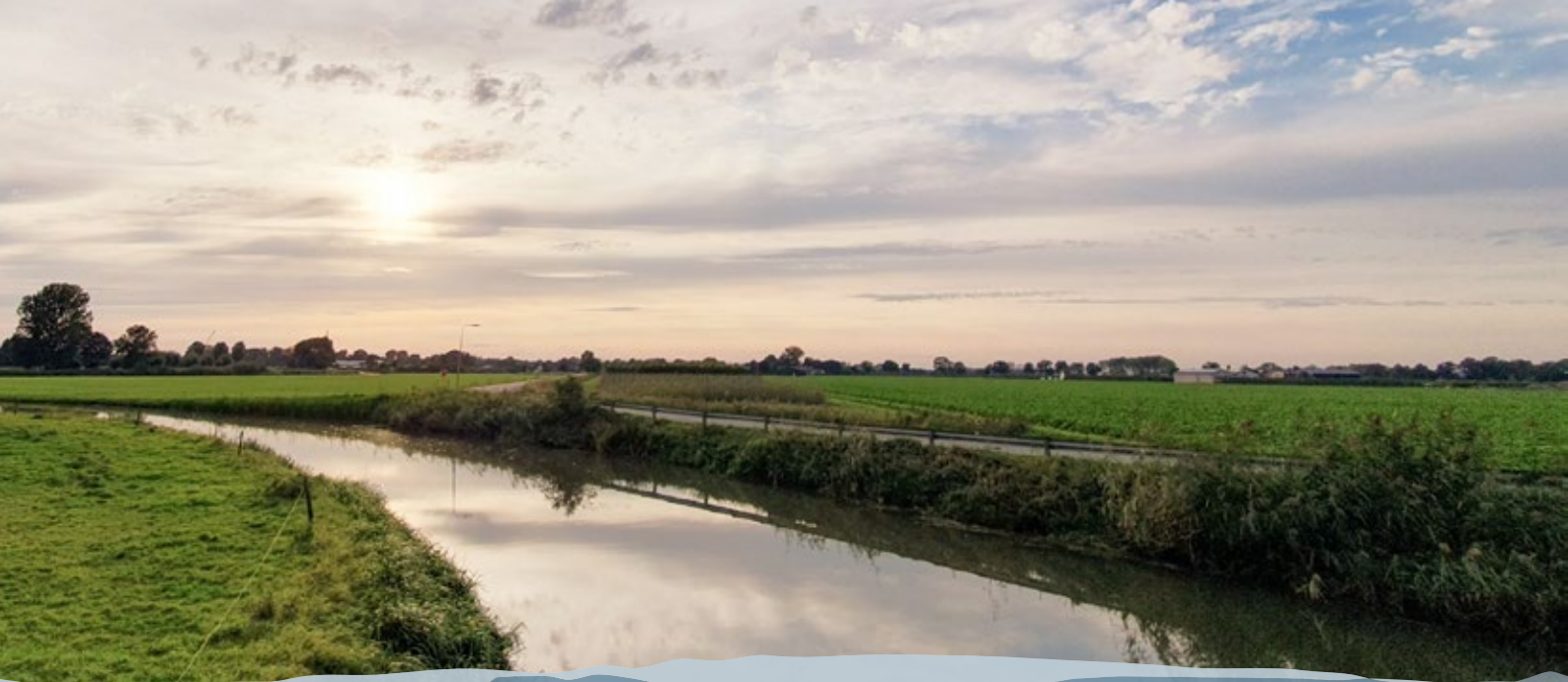

De Overbrugse Plas

De verbindende schakel

April 2025

K³DELTA

Struinen langs de Linge, door besloten broekbossen, Betuwse fruitgaarden en langs rietoevers met weidse uitzichten over het water en het Ommerense Veld. Een gebied dat de verbindende schakel vormt tussen de Blauwe Kampse Plas en de Beldert én waarmee een robuuste landschapszone wordt gevormd tussen het Betuwse komlandschap en de bedrijvigheid van Tiel. Dat is wat we met de Overbrugse Plas willen realiseren.

De Overbrugse Plas

Een volgende bouwsteen
De aanleg van de Overbrugse plas is de volgende fase van het totaalplan Lingemeren. Een waterrijk gebied waarin ruimte wordt geboden aan natuur, kleinschalige recreatie, klimaatadaptatie en wonen. We realiseren de Overbrugse Plas door de winning van de bouwgrondstoffen zand, grind en klei, net als het Lingemeer en de Blauwe Kampse Plas. De zandwinning is de drager van de ontwikkeling van de de Lingemeren. De winning van deze grondstoffen is tegelijkertijd belangrijk voor de regionale bouwsector. Van het zand wordt onder andere beton voor de bouw van huizen gemaakt.

Tweede fase gebiedsontwikkeling Lingemeren
De eerste fase van de gebiedsontwikkeling Lingemeren (Lingemeer en Blauwe Kampse plas, zie 1a en 1b op de kaart) nadert haar voltooiing. De Overbrugse Plas (2) is de tweede fase. Met deze nieuwe plas én de bijkomende natuurlijke ontwikkeling rondom deze plas realiseren we een aaneengesloten ‘groenblauw lint’. Hiermee versterken we ‘de Linge als ecologische en recreatieve ‘backbone’ van de Betuwe’, zoals in de Omgevingsvisie van de gemeente Buren voor dit gebied staat beschreven.

Het plan voor de gebiedsontwikkeling Lingemeren. Op pagina 10 zoomen we in op het inrichtingsplan van de Overbrugse Plas.

Over de Lingemeren

Het gebied dat nu Lingemeren is, was ooit voornamelijk landbouwgrond met een naastgelegen camping; camping ‘t Liendebos. Inmiddels is het gebied in transformatie naar een waterrijk natuur-, recreatie- en woongebied.

Naar een waterrijk natuur- en recreatiegebied

In 2012 heeft de gemeenteraad van Buren een structuurvisie geschreven voor het gebied tussen het bestaande Lingemeer

Linge en de meren). In 2014 begonnen we met de aanleg van de eerste fase van de Lingemeren. We hebben het Lingemeer uitgebreid, hebben landgoed Lingedael aangelegd en zijn toen aan de slag gegaan met de tweede plas: de Blauwe Kampse Plas. Het idee achter deze naam is dat de boerderij ‘Blauwe Kamp’, die vlakbij de plas staat, voor vele mensen in de wijde omgeving een begrip is.

De komende jaren werken we hard door aan de verdere ontwikkeling van het gebied. De Overbrugse Plas gaat de verbindende schakel vormen tussen het westelijk deel van het gebied (De Beldert) en het oostelijke deel (met helemaal in het oosten de woonwijk Lingemeer).

Groene buffer

Met het totaalplan zorgen we er door middel van zand-, grind- en kleiwinning voor dat er een ‘groenblauw lint’ wordt gecreëerd langs de Linge als passend landschappelijk tegenwicht aan de bedrijvigheid van bedrijventerrein Medel. Samen met overheden, (natuur)organisaties en omgeving ontwikkelen we de Lingemeren verder tot een gebied met grote recreatieve, landschappelijke en natuurlijke waarde. Water vormt de verbindende factor tussen de elementen.

en de plassen van De Beldert met daarnaast golfbaan De Batouwe. In die structuurvisie is dit gebied aangewezen als gebied waar een aaneengesloten recreatieve zone met veel ruimte voor water en natuur moet komen.

Een gebied in ontwikkeling

Met de structuurvisie in de hand hebben we de kansen voor de ontwikkeling van een waterrijk recreatie- en natuurgebied door zandwinning nader onderzocht en daar een plan voor gemaakt. Samen met de verantwoordelijke overheden en betrokken bewoners hebben we de stap gezet naar de nieuwe inrichting. Dat heeft geleid tot het plan voor de Lingemeren (de

Het Lingelandschap wordt een aantrekkelijk ingericht gebied dat ruimte biedt aan diverse functies als natuur, wonen en werken. Daarbij vormt de recreatieve route langs de Linge met bijbehorende voorzieningen straks een belangrijke, doorgaande oost-westverbinding voor wandelaars en fietsers.

De Linge: beeldbepalend voor dit deel van Nederland

De Overbrugse Plas; een naam met geschiedenis

Kaart uit 1850 waarop de Overbrugsche Polder staat. Ook De Hevel is te zien.

We noemen de nieuwe plas de Overbrugse Plas. Dat is een naam die we niet zomaar hebben gekozen. We verwijzen daarmee naar de ‘Overbrugse tiend’, onderdeel van de Santwijckse Tienden. Santwijck is een voormalig dorp dat is opgegaan in Tiel.

Tiend: Een tiende van de oogst
Een tiend (of tiende) was een vorm van belasting geheven door de kerk, bestaande uit een tiende van de oogst.

De Linge: al eeuwen een belangrijk landschapselement
De Linge vormt een belangrijk landschapselement in de regio. Niet alleen voor aan- en afvoer van water, maar inmiddels ook als ecologische en recreatieve verbinding. Ook vroeger was de Linge belangrijk. Oorspronkelijk werd de Linge gevoed vanuit de Waal bij Tiel. Hier werd de Linge in 1304 echter afgedamd, omdat de Linge twee jaar eerder in Gorinchem ernstige wateroverlast had veroorzaakt. Sindsdien wordt De Linge vanaf Zoelen gevoed door een gegraven afwateringskanaal (de Boven-Linge).

Vanaf de jaren ‘50 wordt de aanvoer van water naar de Linge gereguleerd met een inlaat vanuit het Pannerdensch Kanaal. Tijdens natte periodes wordt overtollig water het gebied uitgepompt via het Cuijkgemaal bij Randwijk (naar de Nederrijn) en het Beuningengemaal bij Zoelen (naar het Amsterdam-Rijnkanaal).

Vaak rustte de last van tienden op een aantal bijeengelegen percelen grond, een tiendblok. Santwijck was een voormalig dorp op de zandige oevers van de Linge. Op een kaart uit 1870 werd dit gebied ook aangeduid als de Overbrugsche Polder. Er waren ook tiendblokken langs de Beldert en op de Hevel (de heuvel). De Hevel ligt in het gebied waar we de Overbrugse Plas willen realiseren.

Verbinden van functies en ambities

Net als op de rest van de Lingemeren, willen we ook in en bij de Overbrugse Plas verschillende functies met elkaar gaan combineren. Daarbij gaat het om de ontwikkeling van de natuur, natuurbeleving en klimaatadaptatie. Deze ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door de winning van klei, zand en grind; belangrijke grondstoffen voor de regionale bouwsector.

Rust, ruimte en groen

Vanuit de omgeving hebben we vaak de wens gehoord om rust, ruimte en groen terug te laten komen in het gebied. Dat is juist ook waar we bij de ontwikkeling van de Overbrugse Plas invulling aan willen geven.

Nieuwe kansen voor de natuur

Een van de ambities van de Overbrugse Plas is het versterken van de Linge als ecologische zone met natuurvriendelijke oevers, (knot)wilgen, bloemrijk grasland en natuureilanden. En met een afwisseling van rietoevers en broekbossen (bossen waarvan de bomen geregeld met hun voeten in het water staan) creëren we een fijn gebied voor (water)vogels als de rietzanger, de blauwborst en fitis. In het gebied komt ook de grote modderkruiper voor. Dat is een langgerekte vis met een rond lichaam. We vergroten zijn leefgebied door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en plas-draszones.

Een broekbos; bossen waarvan de bomen geregeld met hun voeten in het water staan

Blauwborst

Klimaatadaptatie

De laatste jaren zijn er steeds vaker extremen in het weer. Het ene jaar is het extreem droog, het jaar erop juist erg nat. Een klimaatrobuust Lingeland wordt van steeds groter belang, om bijvoorbeeld wateroverlast langs de Linge (zoals in januari 2023) te voorkomen. Samen met het Waterschap onderzoeken we daarom of de plas kan worden ingezet als waterberging en voor verbetering van het peilbeheer. Om wateroverlast tijdens natte periodes te voorkomen, kan water vanuit de Linge of vanuit het achterland worden ingelaten op de plas. Tijdens droge periodes is er meer water beschikbaar voor het agrarische achterland en de fruitgaarden.

Impressie van een zelfvoorzienend natuurfhuisje

Beleving en verbinding

De afgelopen jaren hebben we al een aantal wandelpaden aangelegd in het gebied. En in 2023 kwam ook de langgekoesterde wens voor een brug over de Linge uit. Daarmee kan er vanuit de woonwijk Lingemeer een rondje over landgoed Lingedael worden gelopen. Ook zijn er rondom het Lingemeer en de Blauwe Kampse Plas inmiddels wandel- en struipaden aangelegd. Met het aanleggen van de Overbrugse Plas breiden we de wandelmogelijkheden verder uit met wandel- en struipaden. Het biedt straks mooie wandelmogelijkheden door de broekbossen en langs de oevers van de plas. Ook leggen we fietsverbindingen aan langs de oevers van de Linge die aantakken op bestaande fietspaden en hiermee gebieden én de omliggende dorpen met elkaar verbinden. Daarnaast versterken we het contrast tussen het open komlandschap van het Ommerenveld en het meer gesloten landschap met kleinschalige fruitteelt en karakteristieke boerderijen. Dat doen we door enerzijds open water aan te leggen en anderzijds intieme, besloten natuurzones langs de oevers van de plas te creëren.

Het gebied tussen de Linge en de Overbrugse Plas wordt ontwikkeld tot het Lingebos. In dit boslandschap worden ongeveer vijf zelfvoorzienende natuurfhuisjes geplaatst. De recreanten maken gebruik van de parkeer- en horecavoorzieningen bij de natuureilanden aan de Blauwe Kampse Plas.

Daarnaast geven we ruimte aan een kleinschalige recreatie-horecavoorziening. Deze voorziening maken we toegankelijk via een wandelpad en een trekpontje.

Voorzien in behoefte aan bouwgrondstoffen

Bij de ontwikkeling van de Overbrugse Plas kunnen we het mes aan meerdere kanten laten snijden: door de winning van zand maken we ruimte voor natuur, voor waterberging en voor kleinschalige, extensieve recreatie. Het zand dat bij dit werk vrij komt, heeft de bouwsector hard nodig voor de bouwopgave die we in Nederland hebben. Van het zand wordt onder andere beton gemaakt en het wordt gebruikt voor de aanleg van wegen en sportvelden. Inmiddels zijn de grondstoffen zand en grind zelfs aangemerkt als nationaal belang.

Inrichtingsplan

De Overbrugse Plas gaat de verbindende schakel vormen tussende bestaande plassen van De Beldert aan de westkant en de Blauwe Kampse Plas en het Lingemeer aan de oostkant. Graag gaan we nader in op de verschillende inrichtingselementen van de Overbrugse Plas.

A Overbrugse Plas

De Overburgse Plas ontstaat door de winning van zand. De randen van de plas worden voorzien van flauwe natuurvriendelijke oevers met daarvoor natuurlijke eilanden. Dit zorgt voor habitats voor verschillende vogel- en vissoorten. Daarnaast biedt de plas mogelijkheden voor waterberging en verbetering van het peilbeheer.

Ook zorgen we dat het mogelijk wordt om te wandelen (oranje stippellijn) en te fietsen (oranje doorgetrokken lijn) rondom de Overbrugse Plas. We leggen wandel- en fietsroutes aan die aansluiten bij routes langs het hele Lingemerengebied.

B Natte bosschage (broekbos)

Deze lager gelegen (en nattere) delen worden ingericht als natte broekbossen. Hier komen soorten te staan als elzen en wilgen, die goed gedijen in vochtige omstandigheden. Tussen de broekbossen komen een aantal zelfvoorzienende natuurhuisjes te staan.

C Droge bosschage

De bosschages op de hogere, drogere delen richten we in met essen, esdoorns, eiken en iepen. Dat zijn soorten die van nature hier voorkomen.

D Trekpontje

Rondom de plas en door de bossen leggen we struinpaden aan. En langs de Linge realiseren we een doorgaande fiets- en wandelverbinding die het totale Lingemerengebied met elkaar verbindt. De horecavoorziening kan via het wandelpad en via een trekpontje worden bereikt.

E Horeca

De buitenplaats wordt een heerlijke plek aan het water, omsloten door bos en boomgaarden. De komende tijd gaan we dit verder uitwerken. Gedacht kan worden aan een pannenkoekenhuis met waterspeeltuin, een vergader- en evenementenlocatie, of juist een kleinschalig koffiehuis. We horen graag uw ideeën!

F Griend

Een griend is een vochtig stuk land. Het wordt vaak gebruikt voor het telen van griendhout, meestal wilg. Grienden zijn na de jaren '60 van de vorige eeuw langzaam uit het landschap verdwenen, maar maken een comeback nu 'biobased' bouwmaterialen en biobrandstoffen weer meer in de belangstelling staan. De grienden richten we in met schietwilg, katwilg en kraakwilg, die goed passen bij het kleinschalige landschap langs de Linge.

Over de komende tijd

De komende tijd gaan we het inrichtingsplan aan de hand van diverse onderzoeken en input van omwonenden en overheden verder verfijnen. We werken hierbij een aantal varianten uit, om vervolgens naar een definitief plan toe te werken. Daarbij kunnen we uw inbreng goed gebruiken.

De planning ziet er in grote lijnen als volgt uit:

- 2024/2025** • Onderzoeken verschillende varianten
- 2025** • Inloopbijeenkomsten, uitwerking definitief ontwerp en indienen vergunningsaanvragen
- 2026** • Start uitvoering

Contact

Wij kijken ernaar uit om dit plan samen met u verder vorm te gaan geven. Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brochure? Wij staan u vanzelfsprekend graag te woord. U kunt contact opnemen met:

Kas Lange
Projectleider K3
k.lange@k3.nl
024 348 88 58

K³DELTA

Wanraaij 2

6673 DN Andelst

Postbus 200

6660 AE Elst (Gld)

T 024 348 88 00

info@k3delta.nl

www.k3delta.nl